

NKA Közgyűjtemények Kollégiuma pályázat 4. Téma – Különösen veszélyeztetett múzeumi műtárgyak állagvédelmére, konzerválására, restaurálására és preparálására

**Kecskeméti Katona József Múzeum
MAGYAR NAIV MŰVÉSZEK GYŰJTEMÉNYE
SZOBORGYŰJTEMÉNY FERTŐTLENÍTÉSE
6000 Kecskemét, Gáspár András u. 11.**

**Magyar Naiv Művészek Gyűjteménye – szoborgyűjteményének fertőtlenítése
Pályázati azonosító: 3560/00214**

Az elvégzett állagvédelmi munka leírása (fotókkal):

A múzeumban raktározott szobrokról és egyéb apró tárgyokról a penészt ózonkezelés után erős – de felületi sérülést nem okozó – ecsettel megtisztították a fertőtlenítést végző munkatársak. A munka során elsősorban kannapenész és penicélium fertőzést tapasztaltak. Megtisztítás után Sinesto AS-5 átmeneti védelmet biztosító faanyagvédőszer kb. 100 ml/m² mennyiségű 8%-os oldatával kezelték a tárgyat. (Műszaki- és biztonsági adatlapja mellékelve.) Minden műtárgyon egyenként és körültekintően végezték el a fenti munkálatokat. A nyilvántartási számokat tartalmazó feliratokat eltávolították, majd a munka végeztével visszahelyezték a szobrokra. A salgópolcokat szétszerelték, fertőtlenítették, majd egy másik, alkalmasabb helyiségben fölállították. A szobrok ebben a kedvezőbb adottságokkal rendelkező helyiségben, eredeti sorrendben kerültek a polcokra.

A munka végeztével – ideiglenesen – a teremben elhelyezésre került egy szárítógép (a Pannon Protect jóvoltából) a megfelelő páratartalom eléréséhez. A szárítógép 15 napon keresztül beállított időzítés szerint működött, hogy megakadályozzuk – a hirtelen klímaváltozásból következően – a szobrok megrepedezését.

Az érintett forgótárcsás berendezés jelenleg már folyamatosan működik.

A szobrok restaurálás utáni állapota (restaurálás közben felmerült esetleges problémák), a kész tárgyak fotódokumentációja:

A szobrok jelenleg rendkívül jó állapotban vannak, a penésznek nyoma sem található rajtuk. Felületük szép, a festékréteg ép, a színek élénkek.

Minden darab leltári számmal, többségében adatkartonnal ellátott.

A restaurálás, illetve fertőtlenítés során egyetlen probléma merült fel, mégpedig a szobrok megnyugtató, hosszú távon is megfelelő elhelyezése.

Elvégzett állagvédelmi munka után a tárgy elhelyezése:

A Pannon Protect munkatársai a kis szellőztelen valamikori kamrából a nagyobb, jobb környezeti feltételeket biztosító szobába hordták át a tárgyakat és közben folyamatosan fertőtlenítették az átköltöztetett polcokat is.

Első lépésben a szobrok kikerültek a korábbi szűk, szellőzés nélküli és fűtetlen, párás helyiségből. A szárító, a folyamatos szellőzés, a fűtés, valamint a vegyszer egy határozott ideig megvédi a szobrokat. A szobrok elhelyezése a fertőtlenített salgópolcokon történt, szorosan egymás mellett, mégis szellősen.

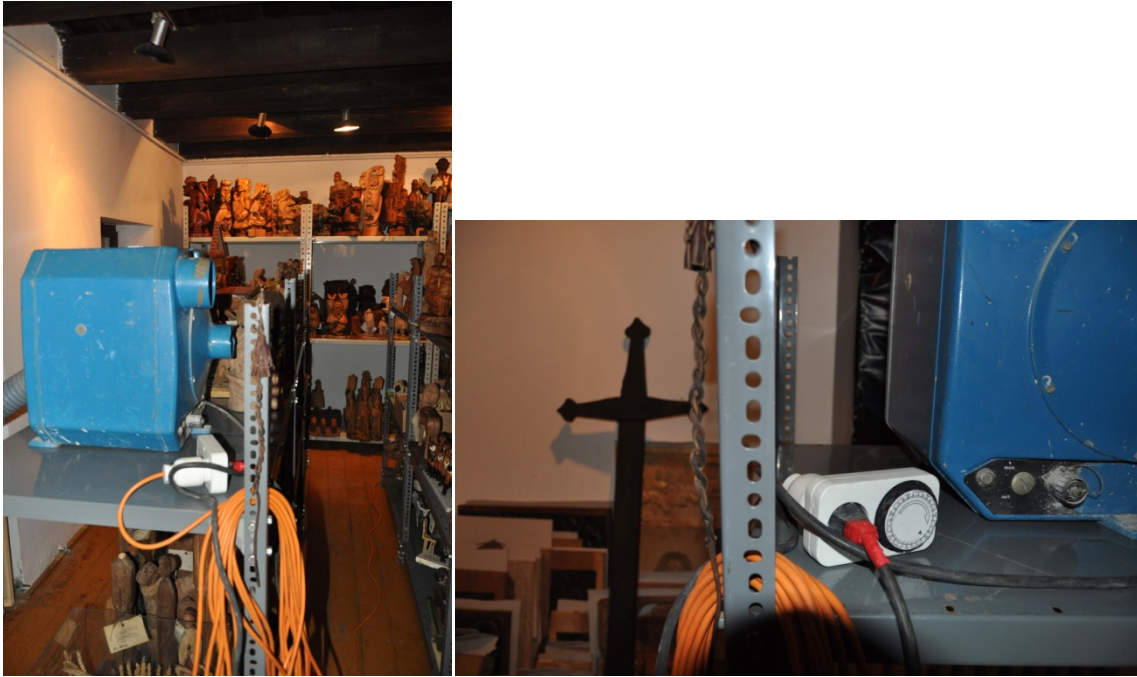

Az üres régi raktár.

A szobrok új elhelyezése.

Mint ahogyan erre már a fentiekben történtek utalások, a munka elvégzését követően a Pannon Protect Kft. egy Corroventa 300 típusú szárítógépet helyezett el a raktározó térben, ami a helyiségek páratartalmát a beállított értéken tartja. Ezzel megakadályozza, hogy a fatárgyak a változó páratartalom miatt repedzenek, és megakadályozza a penészfertőzés kialakulását is.

A tárgyak hosszabb távú elhelyezésére azonban ez a helyiség sem alkalmas, mert a megemelt udvarszint következtében a – valószínűleg egyébként sem szigetelt – épület állandóan nedvesedik. A penészfertőzés pedig 55% RH fölött szinte elkerülhetetlen. (Babos Rezső összefoglaló beszámolója alapján.)

További feladat a helyiségekben a szakszerűtlen vakolások leverése és szellőző vakolatra cserélése, meszelés és a levegő kiszárításának megoldása. Ennek a feladatnak az elvégzése szerepel a Katona József Múzeum 2015. évi költségvetésében.

A további tervek szerint a szobrok a felső, és sokkal kedvezőbb páratartalmú lakóépület tágas termébe kerülnek egy látványraktár formájában. Ennek fedezete szintén szerepel a Katona József Múzeum 2015. évi költségvetésében. Megvalósítására – a tervek szerint – az év második felében kerül sor.

A naiv szobrászati gyűjtemény fertőtlenítésének szakmai vonatkozásai, eredményessége és szakmai tapasztalatai:

A fertőtlenítés nem várt eredményt hozott, a szobrok rendkívül szép állapotba kerültek, kibontakozva a hamuszín gombás penészből. Elhelyezésük jelenleg megnyugtató, főként annak a ténynek tudatában, hogy egy éven belül állandó és biztonságos elhelyezésre kerülnek, emellett a közönség számára is láthatóvá válnak.

Országos, nemzetközi rangú, egyedi gyűjteményről van szó, 1930 és 2000 között készült, rendkívül sokféle alkotásról.

A pályázat során a magyar naiv művészet egyedülálló gyűjteménye került megmentésre. A munka értékét kiemeli, hogy a szakág legrangosabb területét jelentik ezek a szobrok.

A szakmai tapasztalatok közé kell sorolnunk a Pannon Protect Kft. kivételesen elkötelezett és körültekintő, lelkiismeretes munkáját.

Őszintén bízunk benne, hogy a múzeum a közeljövőben ismét elfoglalja az értékének megfelelő státuszát.

Kecskemét, 2015. január 23.

Kalmár Ágnes
művészettörténész